

27 792

Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met een verhoging van de strafmaat bij structurele vormen van discriminatie

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 11 september 2003

De leden van de fractie van de **PvdA** onderschreven de doelstelling van het wetsvoorstel in algemene zin en de daarbij gegeven argumentatie omtrent de verschillen tussen de individuele en structurele vormen van discriminatie welke een verschil in strafmaat rechtvaardigen.

Naar aanleiding van enige vragen van deze leden breng ik het volgende naar voren.

In de memorie van toelichting heeft mijn ambtsvoorganger uiteengezet waarom de voorgestelde verhoging van de strafmaat ook dient te gelden in de gevallen waarin het feit wordt gepleegd door twee of meer verenigde personen (Kamerstukken II 2000/01, 27 792, p. 7). Het openbaar ministerie (OM) had in zijn advies van 6 juni 2000 opgemerkt dat het in vereniging plegen van discriminatie ook reeds omvat de incidentele samenwerking van twee personen. Nu het begrip «in vereniging» naar het oordeel van het OM per definitie noch duidt op stelselmatigheid noch op groepsoptreden, meent het OM dat voor discriminatie, door twee of meer verenigde personen gepleegd, een lager strafmaximum dient te gelden dan voor «beroep of gewoonte». Als consequentie daarvan heeft het OM geadviseerd de uitbreiding van de toepasselijkheid van dwangmiddelen te beperken tot «een beroep of gewoonte maken». Op zichzelf heeft het OM gelijk dat «in vereniging» niet per definitie stelselmatigheid impliceert. Niettemin hecht ook ik er aan dat het verenigingselement als grond voor strafverzwaring in de wet tot uitdrukking wordt gebracht en op één lijn wordt gesteld met «beroep of gewoonte», vanwege de grotere impact die grotere betrokkenheid van meer personen bij discriminatoire uitingen in het algemeen zal hebben. Daarom is deze lijn ook doorgetrokken naar de voorgestelde uitbreiding van artikel 67, eerste lid, onderdeel b, Sv. Daarmee komen de dwangmiddelen ter beschikking voor de ernstige vormen van discriminatie.

In het algemeen gedeelte en op p. 14 van de nota naar aanleiding van het verslag van de Tweede Kamer is nader ingegaan op de opsporing en vervolging van discriminatie (Kamerstukken II 2001/02, 27 792). Wat de regering daar naar voren heeft gebracht geldt nog steeds. Naast de aanpak van structurele discriminatie blijft het van belang om ook incidentele vormen van discriminatie tegen te gaan. Het beleid van politie

en OM had en heeft nog steeds als uitgangspunt een actieve aanpak van discriminatie. Bij overtreding van discriminatiebepalingen volgt een strafrechtelijke reactie, indien de zaak zich daarvoor technisch leent. Deze hoofdregel is door het College van procureurs-generaal opnieuw bevestigd in de Aanwijzing Discriminatie die op 1 april 2003 in werking is getreden (registratienr. 2003A005). Gebrek aan opsporings- en vervolgingscapaciteit is in beginsel geen reden voor sepot. De omstandigheid dat ook het OM en de rechterlijke macht hun aandeel moeten leveren in de voorgenomen bezuinigingen heeft geen gevolgen voor de opsporing, vervolging en berechting van zowel incidentele als structurele discriminatiedelicten. Er is daarom geen grond voor de vrees dat de strafrechtelijke discriminatiewetgeving symboolwetgeving zou worden.

De leden van de fractie van de **VVD** hadden met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij hadden behoefte aan verduidelijking op twee punten.

De wetgever heeft de grondfeiten, strafbaar gesteld in de artikelen 137c en 137d Sr., strafwaardiger geacht dan die, strafbaar gesteld in de artikelen 137e en 137g Sr. De voorgestelde verhoging van de strafmaxima bij structurele vormen van discriminatie in de artikelen 137c tot en 137e en 137g Sr. brengt geen wijziging in het totaalbeeld van de discriminatiewetgeving en houdt de balans tussen de aan de ernst van de verschillende vormen van discriminatie gerelateerde strafmaxima in stand.

De discriminatiewetgeving, de voorgestelde wijzigingen daarin en de strafrechtelijke handhaving van die wetgeving zien op (structurele) vormen van discriminatie, ongeacht van welke zijde die mocht komen.

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner